

Handläggare
Anna Sundman
Telefon: 0850828967**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2019-03-05 p. 23

Energicentrum årsrapport 2018

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna Energicentrum årsrapport
2. Översända rapporten till styrelsen för Stockholm stadshus AB, fastighetsnämnden och styrelserna för bostadsbolagen.

Monika Gerdhem
Tf. förvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Bakgrund

Energicentrum startades som ett Miljömiljardsprojekt för perioden 2005 -2010. Ett övergripande syfte med Energicentrum var att bygga upp en verksamhet i staden med samlad och hög kompetens inom energiområdet. Inledningsvis arbetade Energicentrum inom två prioriterade områden. Det ena området var att förbättra insamlingen av energistatistik och det andra området var att bistå stadens bolag och förvaltningar med deras energieffektiviseringsarbete, framför allt med energieffektiviseringar i den befintliga bebyggelsen.

När projektet upphörde överfördes Energicentrum verksamhet från att vara ett projekt till miljöförvaltningens ordinarie verksamhet genom beslut i stadens budget för år 2010. Sedan Energicentrum startade som projekt har verksamheten breddats, bl.a. inom:

- Solenergiteknik
- Energikrav vid nyproduktion av byggnader (Norra Djurgårdsstaden där energikraven senare kommit att gälla vid all byggnation på stadens mark).
- Utåtriktat arbete med stöd till bostadsrättsföreningar
- Lagen om energikartläggning i stora företag
- Livscykelanalyser (LCA) för byggmaterial
- Energiexpertis vid ansökan om och genomförande av större externfinansierade projekt såsom Hållbara Järva och GrowSmarter.
- Stöd till förvaltningarna med ansökningar till klimatinvesteringsmedel
- Energieffektiviseringsåtgärder och förnybar produktion
- Tekniska förstudier
- Remissvar för statliga utredningar, EU mm.
- Kunskapsspridning och omvärldsbevakning

I detta ärende avrapporteras Energicentrumets verksamhet under 2018.

Energicentrumets arbete år 2018

Energicentrum bistår stadens verksamheter med stöd till energieffektiviseringsåtgärder och förnybar produktion, bl.a. genom tekniska förstudier och utredningar, kunskapsspridning och omvärldsbevakning, energikartläggningar, deltagande i metodutvecklings- och demonstrationsprojekt samt ansökningar om externa projektmedel. Energicentrum har t.ex. bistått flera förvaltningar med att söka projektmedel från stadens klimatomiljard samt bistått stadsledningskontoret med att identifiera lämpliga projekt för stöd från Klimatomiljarden.

Genom åren har den samlade kunskapen gjort Energicentrum till ett expertorgan för att föra fram stadens synpunkter rörande energifrågor i remissvar och svar på förfrågningar från EU samt att hjälpa staden granska samt genomföra ny lagstiftning. Ett exempel är den nya lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag¹, nedan energikartläggningslagen, där i stort sett samtliga bolag inom staden omfattas. Kartläggningarna syftar till att identifiera lönsamma energiåtgärder och ska utföras vart fjärde år. Energicentrum har certifierat egen personal för att kunna ge utökat stöd och vägledning till bolagen som omfattas. Energicentrum har fått uppdrag från Stadshuset AB att kvalitetssäkra kartläggnings-

¹ Lagen om energikartläggning i stora företag infördes till följd av EU:s energieffektiviseringsdirektiv (2012/27/EU).

processen, sammanställa och årligen rapportera bolagens kartläggningsarbete till Energimyndigheten. Den andra rapporteringen till Energimyndigheten genomfördes under det första kvartalet 2018 och innehöll resultaten av de detaljerade kartläggningar som genomfördes under 2017. Kartläggningsarbetet med identifiering av kostnadseffektiva åtgärder kommer att pågå till den 31 december 2019 med årlig delrapportering till Energimyndigheten. År 2020 börjar ny kartläggningsperiod. Det innebär att det kommer att finnas kostnadsberäknade åtgärder för hela byggnadsbeståndet som kan användas som underlag för åtgärder inom miljöprogramsperioden 2020-2023.

Energicentrum har i samband med genomförandet av energikartläggningslagen konstaterat att energianvändningen i stadens garage är onödigt hög och anpassad till ventilationen av utsläppen av den fordonspark som fanns för 30 år sedan. Efter en genomförd förstudie har Energicentrum sökt medel från Energimyndigheten för att genomföra en större studie men ännu inte fått besked om finansiering.

Energicentrum har låtit göra en förstudie om fastighetsel i två nybyggda flerbostadshus. Frågeställningarna är hur mycket el används och hur fördelar den sig i byggnaden. Flera intressanta resultat har kommit fram som kommer att vara till hjälp vid projektering och kravställning av, i första hand, nya byggnader.

Staden medverkar aktivt vid framtagandet av ett nationellt beräkningsverktyg (BM1.0) för livscykelanalyser av byggnader. IVL och KTH har fått finansiering från Energimyndigheten för att ta fram ett branschgemensamt miljöberäkningsverktyg för byggnader. Verktöget baseras på livscykelanalysmetodik (LCA) och gör det möjligt för en icke-expert att ta fram en klimatdeklaration för en byggnad. Verktöget är designat för att klara de LCA-krav som föreslagits i miljöcertifieringssystemet Miljöbyggnad 3.0.

Under 2018 ansökte Energicentrum om ekonomiskt stöd från Energimyndigheten för att under 2018-09-01 – 2021-12-31 genomföra ett demonstrationsprojekt för livscykelanalysberäkningar. Ansökan har beviljats.

Syftet med projektet är att testa och utvärdera verktöget för att beräkna klimatprestanda för byggnader i ett livscykelperspektiv. Projektets resultat kommer att användas av miljöförvaltningen i Stockholms stad, exploateringskontoret i Stockholms stad och

miljöförvaltningen i Göteborgs stad som underlag för framtida kravställning på LCA (livscykelanalys) i byggnadsprojekt.

Energicentrum har följt upp stadens energianvändning för 2018. Stadens bolag och förvaltningar ska enligt miljöprogrammet 2016-2020 minska mängden köpt energi med 10 procent jämfört med basåret 2015. Utfallet efter tre av de fyra åren är en ökning med knappt fem procent. En anledning till att miljöprogramsmålet är svårt att nå för innevarande miljöprogramsperiod är att ingen klimatkorrigerings tillämpas för energi till uppvärmning. Då basåret 2015 var mycket varmt var behovet av köpt energi betydligt lägre jämfört med ett normalår. Den nuvarande indikatorn gäller dessutom köpt energi utan hänsyn till den växande staden. Stadens bostadsbolag ska, räknat i kWh/m², minska användningen av värme, tappvarmvatten och komfortkyla med 10 procent. Utfallet är en minskning med 1,6 procent. Enligt bostadsbolagen har fokus ändrats till att ligga på nyproduktionen och jämfört med tidigare år har mindre resurser satsats på underhåll och energisparåtgärder. Under tidigare år har enkla och relativt enkla åtgärder redan utförts och det som i huvudsak återstår är de mer kostsamma åtgärderna vilka som regel endast utförs vid större ombyggnationer.

För att nå stadens energieffektiviseringsmål till 2020 kommer ökade insatser att behövas. I det arbetet utgör Energicentrum ett viktigt stöd för stadens förvaltningar och bolag, men framför allt måste resurser finnas hos bolagen för att kunna genomföra åtgärder.

Förvaltningen anser att Energicentrum har en fortsatt viktig funktion för energieffektiviseringsarbetet i staden och vill med Energicentrums årsrapport för år 2018 ge nämnden en fördjupad redovisning av Energicentrums verksamhet.

Förvaltningen vill dock understryka att Energicentrum är en stödjande och rådgivande resurs för stadens bolag och förvaltningar med specialistkompetens inom bl.a. regelverk och energiteknik. För att stadens energieffektiviseringsmål ska nås behövs en tydlig styrning och tillräckliga resurser för de bolag och förvaltningar som ska genomföra energieffektiviseringsåtgärder.

SLUT.

Bilagor

1. Energicentrums årsrapport 2018.